

From: 5.1.2.e <5.1.2.e@kpnplanet.nl>
Date: Monday, June 8, 2026, 12:20 AM
To: ek-secretariaat@eerstekamer.nl
postbus@eerstekamer.nl
Subject: Grensbewoners wachten al jaren: wanneer neemt het Rijk verantwoordelijkheid?

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e@kpnplanet.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Geachte,

Wij verzoeken u dringend toe te lichten waarom, ondanks jarenlange signalen uit de grensregio's, meerdere aangenomen Kamermoties en toenemende zorgen van bewoners, gemeenten en provincies, er nog altijd geen oplossing is voor de grensoverschrijdende gevolgen van Duitse windturbineprojecten nabij de Nederlandse grens.

Wij zijn bovendien verrast door de inhoud van de antwoordbrief inzake "Rijksverantwoordelijkheid bij grensoverschrijding" (kenmerk 2026-0000152725). Naar aanleiding hiervan hebben wij het betreffende ministerie een reactie gestuurd.

De brief wekt de indruk dat grensoverschrijdende windturbineproblematiek voornamelijk een incidenteel karakter heeft. Naar onze mening doet deze voorstelling van zaken onvoldoende recht aan de actuele ontwikkelingen langs de Nederlands-Duitse grens. Langs grote delen van de circa 215 kilometer lange grens worden windturbines van circa 250 meter hoogte, vergund, voorbereid of gerealiseerd, soms op minder dan 100 meter van de Nederlandse grens.

Daarnaast heeft Duitsland in 2025 bevestigd dat grensoverschrijdende MER-participatie bij windturbineprojecten mogelijk is, ongeacht het aantal turbines. Dit lijkt moeilijk verenigbaar met de suggestie in de brief dat internationale verplichtingen slechts beperkt van toepassing zouden zijn.

Ook de stelling dat aan beide zijden van de grens sprake is van gelijkwaardige rechtsbescherming herkennen wij niet in de praktijk. Nederlandse burgers zijn voor bezwaar- en beroepsprocedures aangewezen op het Duitse rechtssysteem waarbij taalbarrières, juridische complexiteit en hoge kosten effectieve participatie en rechtsbescherming aanzienlijk bemoeilijken of verhinderen.

Verder menen wij dat de verwijzing naar de verantwoordelijkheid van provincies en gemeenten onvoldoende recht doet aan de praktijk in de grensregio's. Provincies en gemeenten geven juist aan behoefte te hebben aan meer regie, ondersteuning en coördinatie vanuit het Rijk.

Tegen deze achtergrond roept ook de stelling in de brief dat het Rijk uitsluitend optreedt wanneer er sprake is van nationaal belang of internationale verplichtingen, vragen op. Juist waar grensoverschrijdende milieueffecten, internationale verdragsverplichtingen en de belangen van Nederlandse burgers in het geding zijn, is naar onze mening sprake van een nationaal belang dat actieve betrokkenheid van het Rijk rechtvaardigt.

Windturbines van circa 250 meter hoog, vlakbij de grens en vaak in of nabij waardevolle natuurgebieden, hebben gevolgen die ook aan Nederlandse zijde worden ervaren. Het betreft effecten op leefomgeving, natuur, landschap, gezondheid, toerisme, ruimtelijke ordening en mogelijke beperkingen voor toekomstige woningbouw- en ontwikkelingsmogelijkheden op Nederlands grondgebied.

Natuurgebieden zijn bedoeld voor natuurbehoud, biodiversiteit, rust en recreatie. De plaatsing van industriële windturbines in of direct nabij kwetsbare natuurgebieden, waaronder Natura 2000-gebieden, vraagt om een bijzonder zorgvuldige afweging van belangen en staat op gespannen voet met de bescherming van natuur, biodiversiteit, rust en recreatie.

Een belangrijk knelpunt dat Nederlandse grensbewoners ervaren is, dat grensoverschrijdende milieueffecten onvoldoende worden beoordeeld en meegewogen, terwijl effectieve participatie en rechtsbescherming tekortschieten. Ook binnen de Nederlands-Duitse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (NDCRO) wordt gesproken over gelijkwaardige participatie van het publiek, terwijl Nederlandse grensbewoners in de praktijk slechts beperkt toegang hebben tot besluitvorming en rechtsbescherming. Deze situatie roept serieuze vragen op over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de verplichtingen uit het Verdrag van Espoo, de MER-richtlijn en het Verdrag van Aarhus.

Afwachten is naar onze mening niet langer verdedigbaar. Vergunningprocedures lopen reeds, waardoor besluiten kunnen worden genomen met mogelijk langdurige en onomkeerbare gevolgen voor Nederlandse burgers, natuur en leefomgeving.

Onze zorgen richten zich nadrukkelijk niet tegen duurzame energie of de energietransitie. Wij vragen aandacht voor het ontbreken van voldoende zorgvuldigheid, grensoverschrijdende afstemming en bescherming van bewoners, natuur en leefomgeving in de grensregio's. Naar onze mening zijn aanvullende bilaterale afspraken tussen Nederland en Duitsland dringend noodzakelijk.

Het uitblijven van een effectieve oplossing en voldoende Rijksregie heeft inmiddels geleid tot een gezamenlijke klacht van grensbewoners bij de Europese Commissie en het Aarhus Compliance Comité.

Wij verzoeken u daarom:

- met Duitsland structurele afspraken te maken over de plaatsing van zeer hoge windturbines nabij de grens, waaronder juridisch houdbare minimale afstandsnormen;
- te zorgen voor naleving van Europese en internationale verplichtingen;
- effectieve participatie en rechtsbescherming voor Nederlandse grensbewoners te waarborgen;
- Nederlandse natuur, leefomgeving en ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden adequaat te beschermen;

Gezien de maatschappelijke impact, de snelle voortgang van lopende vergunningprocedures en het structurele karakter van deze problematiek verzoeken wij u met klem om op korte termijn de noodzakelijke maatregelen te treffen en de regie te nemen die Nederlandse grensbewoners, gemeenten en provincies al jarenlang vragen.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.
beleefde groeten,

Met

5.1.2.e

Mede namens Burgercollectief Grensbelang en vijftien werkgroepen uit het Nederlands-Duitse grensgebied in Gelderland, Limburg, Overijssel en Drenthe